

Eylül'de aylık TÜFE artışı %3,08 oldu.

TÜİK tarafından açıklanan verilere göre, Eylül'de tüketici fiyatları aylık bazda %3,08 ile %3,80 düzeyindeki piyasa beklentilerinin altında artış kaydetti. Bu dönemde yurt içi ÜFE (Yi-ÜFE) de %4,78 yükseldi.

Eylül (değişim %)	TÜFE		Yurt İçi ÜFE	
	2021	2022	2021	2022
Aylık	1,25	3,08	1,55	4,78
Yılsonuna Göre	13,04	52,40	30,50	82,45
Yıllık	19,58	83,45	43,96	151,50
Yıllık Ortalama	16,42	59,91	33,83	114,02

Yıllık TÜFE enflasyonu %83,45'e çıktı.

Yıllık TÜFE enflasyonu Eylül ayında yükselişini sürdürerek %83,45 ile Temmuz 1998'den bu yana en yüksek düzeyine ulaştı. Yi-ÜFE de yükseliş eğilimini koruyarak Eylül'de yıllık bazda %151,5 ile son 28 yılın en hızlı artışını kaydetti. Yi-ÜFE ile TÜFE enflasyonu arasında 68,1 puan düzeyine yükselen fark tüketici fiyatları üzerindeki maliyet baskısının artarak devam ettiğine işaret etti.

Konut grubu TÜFE artışında öne çıktı.

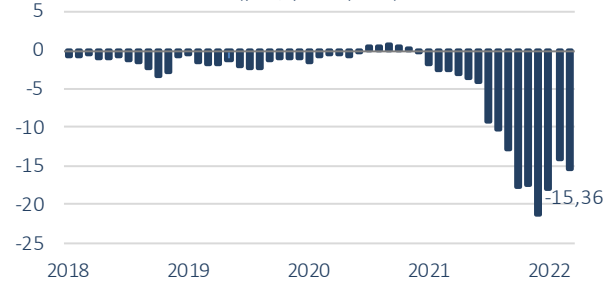
Eylül ayında ana harcama gruplarının tümünde fiyatlar aylık bazda yükseliş kaydetti. Bu dönemde en yüksek artış doğal gaz ve elektrik tarifelerinde Eylül ayı başında yapılan güncellemenin etkisiyle fiyatların aylık bazda %9,99 yükseldiği konut grubunda yaşandı. Konut grubu aynı zamanda 1,45 puan ile aylık enflasyona en yüksek katkıda bulunan grup oldu. Fiyatların aylık bazda %1,97 arttığı gıda ve alkolsüz içecekler grubu da aylık enflasyonu 52 baz puan ile en çok arttıran ikinci grup oldu. Eğitim grubunda fiyatlar üniversite eğitim ücretlerindeki artış paralelinde aylık bazda %6,99 yükselirken, söz konusu grup aylık TÜFE enflasyonuna 12 baz puan katkı sağladı.

Yıllık fiyat artışları incelendiğinde, harcama grupları içinde en yüksek artışın %117,66 ile ulaştırma grubunda kaydedildiği görüldü. Ulaştırma fiyatlarının %93,05 arttığı gıda ve alkolsüz içecekler grubu izledi. Eylül ayında, söz konusu iki grup yıllık TÜFE enflasyonunu toplamda 40,79 puan arttırdı.

Çekirdek enflasyon göstergeleri...

Eylül ayında B (işlenmemiş gıda ürünleri, enerji, alkollü içkiler ve tütün ile altın hariç TÜFE) ve C (enerji, gıda ve alkolsüz içecekler, alkollü içkiler ile tütün ve altın hariç TÜFE) çekirdek enflasyon göstergelerindeki yıllık artışlar sırasıyla %74,63 ve %68,09 oldu. Söz konusu endekslerdeki yıllık artış devam ederken endekslerdeki aylık artış Ekim 2021'den bu yana en yavaş düzeyinde gerçekleşti.

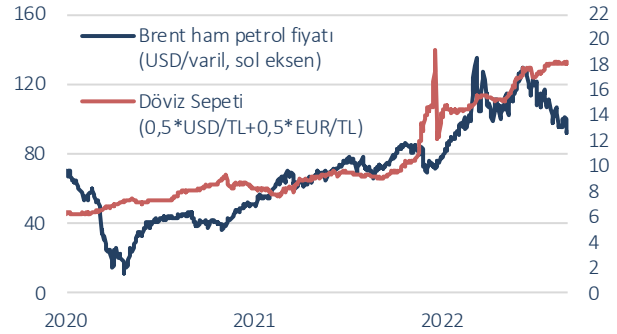
Çekirdek Enflasyon (C) ile Manşet Enflasyon Arasındaki Fark (yıllık, yüzde puan)

Yi-ÜFE'deki artış küresel resesyon endişeleri sınırlandırdı.

Küresel ekonomiye ilişkin artan resesyon endişelerinin Eylül ayında emtia fiyatları üzerinde oluşturduğu baskı Yi-ÜFE artışına olumlu yansıdı. Bu dönemde fiyatlar ham petrol ve doğalgaz, metal cevherleri ile kok ve rafine petrol ürünleri sektörlerinde Ağustos ayına kıyasla geriledi. Öte yandan, diğer tüm alt sektörlerde üretici fiyatlarının aylık bazda yükseliş kaydettiği görüldü. Yurt içinde fiyat düzenlemelerinin etkisiyle aylık bazda fiyatların %16,8 yükseldiği elektrik, gaz üretim ve dağıtım grubu aylık Yi-ÜFE artışına 2,37 puan ile en fazla katkı yapan sektör oldu. Bu dönemde, fiyatların %3,5 arttığı gıda grubu da üretici enflasyonunu aylık bazda 71 baz puan yukarı çekti.

Petrol Fiyatları ve Döviz Sepeti

Eylül ayı itibarıyla 29 sektörün 18'inde yıllık fiyat artışları %100'ü aşarken, Yi-ÜFE'de en hızlı yıllık artış %416,6 ile yine elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme alt grubunda kaydedildi. Bu dönemde gıda ile elektrik, gaz üretim ve dağıtım sektörleri Yi-ÜFE'deki yıllık artışa toplamda 62,52 puan etkide bulundu.

Beklentiler...

Eylül ayında yıllık üretici ve tüketici enflasyonu arasındaki makasın açılmaya devam etmesi önümüzdeki dönemde TÜFE üzerindeki maliyet baskısının devam edeceğine işaret ediyor. Ayrıca, Fed'in parasal sıkılaştırma adımlarına güçlü bir şekilde devam edeceği beklentisiyle doların küresel ölçekte değer kazanması da enflasyon üzerinde yukarı yönlü baskı yaratan bir unsur olarak öne çıkıyor.

Enflasyon (%)

	TÜFE (2003=100)				Yİ-ÜFE (2003=100)				
	Yılsonuna		Yıllık	Ortalama	Yılsonuna		Yıllık	Ortalama	
	Aylık	Göre			Aylık	Göre			
2020	Ocak	1,35	1,35	12,15	14,52	1,84	1,84	8,84	15,71
	Şubat	0,35	1,71	12,37	13,94	0,48	2,33	9,26	14,18
	Mart	0,57	2,29	11,86	13,33	0,87	3,22	8,50	12,61
	Nisan	0,85	3,16	10,94	12,66	1,28	4,54	6,71	10,87
	Mayıs	1,36	4,57	11,39	12,10	1,54	6,15	5,53	9,14
	Haziran	1,13	5,75	12,62	11,88	0,69	6,89	6,17	7,74
	Temmuz	0,58	6,37	11,76	11,51	1,02	7,98	8,33	6,81
	Ağustos	0,86	7,29	11,77	11,27	2,35	10,52	11,53	6,71
	Eylül	0,97	8,33	11,75	11,47	2,65	13,44	14,33	7,71
	Ekim	2,13	10,64	11,89	11,74	3,55	17,48	18,20	9,11
	Kasım	2,30	13,19	14,03	12,04	4,08	22,26	23,11	10,69
	Aralık	1,25	14,60	14,60	12,28	2,36	25,15	25,15	12,18
2021	Ocak	1,68	1,68	14,97	12,53	2,66	2,66	26,16	13,64
	Şubat	0,91	2,60	15,61	12,81	1,22	3,92	27,09	15,14
	Mart	1,08	3,71	16,19	13,18	4,13	8,21	31,20	17,04
	Nisan	1,68	5,45	17,14	13,70	4,34	12,91	35,17	19,44
	Mayıs	0,89	6,39	16,59	14,13	3,92	17,34	38,33	22,24
	Haziran	1,94	8,45	17,53	14,55	4,01	22,04	42,89	25,38
	Temmuz	1,80	10,41	18,95	15,15	2,46	25,05	44,92	28,47
	Ağustos	1,12	11,65	19,25	15,78	2,77	28,51	45,52	31,34
	Eylül	1,25	13,04	19,58	16,42	1,55	30,50	43,96	33,83
	Ekim	2,39	15,75	19,89	17,09	5,24	37,34	46,31	36,20
	Kasım	3,51	19,82	21,31	17,71	9,99	51,06	54,62	38,94
	Aralık	13,58	36,08	36,08	19,60	19,08	79,89	79,89	43,86
2022	Ocak	11,10	11,10	48,69	22,58	10,45	10,45	93,53	49,93
	Şubat	4,81	16,45	54,44	25,98	7,22	18,43	105,01	56,83
	Mart	5,46	22,81	61,14	29,88	9,19	29,31	114,97	64,30
	Nisan	7,25	31,71	69,97	34,46	7,67	39,23	121,82	72,03
	Mayıs	2,98	35,64	73,50	39,33	8,76	51,43	132,16	80,38
	Haziran	4,95	42,35	78,62	44,54	6,77	61,68	138,31	88,77
	Temmuz	2,37	45,72	79,60	49,65	5,17	70,04	144,61	97,30
	Ağustos	1,46	47,85	80,21	54,69	2,41	74,13	143,75	105,39
	Eylül	3,08	52,40	83,45	59,91	4,78	82,45	151,50	114,02

İktisadi Araştırmalar Bölümü

Alper Gürler
Bölüm Müdürü
alper.gurler@isbank.com.tr

İlker Şahin
Uzman
ilker.sahin@isbank.com.tr

H. Erhan Gül
Birim Müdürü
erhan.gul@isbank.com.tr

Ahmet Berat Ocak
Uzman Yardımcısı
berat.ocak@isbank.com.tr

Dilek Sarsın Kaya
Müdür Yardımcısı
dilek.kaya@isbank.com.tr

Bütün yayınlarımıza <https://ekonomi.isbank.com.tr> adresinden erişebilirsiniz.

YASAL UYARI

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.